

DOPPS – BirdLife Slovenia
Tržaška 2, p.p. 2990, SI - 1001 Ljubljana
tel: ++386 (0)1 426 58 75
fax: ++ 386 (0)1 425 11 81
e-mail: dopps@dopps.si
spletna stran [web page]: www.ptice.si
davčna št. [VAT nr.]: SI68956029
poslovni račun: 02018-0018257011
IBAN: SI56020180018257011

Ministrstvo za okolje in prostor
Andrej Bibič
Dunajska 48
1000 Ljubljana

Ljubljana, 6. januar 2010

Zadeva: **Pripombe DOPPS na predlog Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja**

Spoštovani!

V skladu z vabilom objavljenim na spletni strani vašega ministrstva v roku oddajamo pripombe DOPPS na razgrnjeni Pravilnik.

Splošna pripomba

Menimo da je pri pravilniku pravno sporen že osnovni koncept, po katerem so v prilogah taksativno našteje vrste posegov, za katere je treba izvajati presoje. Menimo, da ja zaradi tega Pravilnik v nasprotju s 6(3) členom Habitatne direktive. Namreč:

Habitatna direktiva v 6(3) členu določa, da je treba opraviti ustrezno presojo posledic plana glede na cilje ohranjanja območja za vsak poseg, ki bi lahko pomembno vplival na območje. Kar pomeni, da je v postopkih dovoljevanja treba za prav vsak poseg opraviti preverbo, če bi lahko poseg pomembno vplival na območje (t.i. skringing). In če preverba pokaže, da obstaja možnost, da bi poseg na območje prekomerno vplival, potem je treba izvesti ustrezno presojo vplivov posega na cilje ohranjanja območja. Pri konceptu, kot je zdaj zastavljen v pravilniku obstaja možnost, da se odobri poseg, ki bi imel škodljive vplive na cilje ohranjanja območja, brez da bi se izvedla ustrezna presoja vplivov. Možnosti za luknje v sistemu so številne, npr:

- zelo verjetno se je pripravljavcu seznama kakšna vrsta posega izmuznila
- sčasoma razvijajo nove vrste posegov in obremenitev prostora, ki v času sprejemanja Pravilnika še niso obstajale
- Pravilnik določa mejne vrednosti obsega posegov; zelo verjetno so meje ponekod postavljene neustrezno, saj jih podatkov niso pripravljali strokovnjaki za področje vplivov na posamezne varovane vrste, pač pa uradniki na ministrstvu

Sistem kot je zastavljen je torej v nasprotju s Habitatno direktivo in ga je zato treba spremeniti.

Predlagamo, da se s Pravilnikom predpiše postopek skrininga. Zavodu RS za varstvo narave, ki je državni strokovni organ za področje varstva narave, pa naj pravilnik naloži, da izdela strokovne kriterije, ki bodo uradnikom v pomoč pri postopku skrininga.

Območje neposrednega in daljinskega vpliva

Tudi tukaj velja podobna splošna pripomba, kot smo jo obravnavali v prejšnjem poglavju zgoraj. Menimo da je pri pravilniku pravno sporen koncept, po katerem so v prilogah določene mejne vrednosti razdalj do koder naj bi po mnenju ministrstva segal daljinski vpliv posameznih posegov, ki so v prilogah taksativno našteje. Menimo, da ja zaradi tega Pravilnik v nasprotju s 6(3) členom Habitatne direktive. Namreč:

Habitatna direktiva v 6(3) členu določa, da pristojni organ lahko soglašajo s posegom šele potem, ko se prepriča, da ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja. Glede na sodno prakso Evropskega sodišča velja, da je treba zavrniti tudi posege zunaj zadevnega območja, ki bi z daljinskim vplivom lahko vplivali na cilje ohranjanja območja. Pripravljalci predloga Pravilnika so v prilogah za vsako vrsto posega določili razdaljo, do katere naj bi po njihovem mnenju daljinski vpliv segal. Pripravljalci so razdalje določili očitno arbitrarno. Zagotovo pa ni nikjer razvidno, da so bile te razdalje določene na način, ki bi zagotavljal odsotnost vsakega razumnega znanstvenega dvoma glede prekomernega vpliva posegov na cilje ohranjanja območja. Že bežen pregled seznama pokaže, da so napake pri določanju razdalje daljinskega vpliva številne in ponekod zelo velike.

Zaradi navedenega koncepta Pravilnika je ta po našem prepričanju v nasprotju z določbami člena 6(3) Habitatne direktive in ga je zato treba spremeniti.

Predlagamo, da se v Pravilniku predpiše, da mora pristojni organ v postopku skrininga ugotoviti, če bi predlagani poseg lahko pomembno vplival na območje. Dejanski domet daljinskega vpliva pa naj se nato določi v postopku ustrezne presoje. Predlagamo tudi, da se s Pravilnikom Zavodu RS za varstvo narave naloži, da izdela generalne strokovne smernice s podatki o realnih razdaljah daljinskega vpliva. ZRSVN naj nato generalne strokovne smernice periodično dopolnjuje z novimi spoznanji.

Območje zanemarljivega pomena

V obstoječem pravilniku, je v 3. odstavku 6. člena določba, ki je v nasprotju s Habitatno direktivo. Zato predlagamo, da se jo popravi. Namreč:

Pravilnik tukaj določa, da se šteje, da posegi, ki v notranjo cono vrsto posegajo v obsegu manjšem od »območja zanemarljivega pomena« (glej člen 4, odstavek 4), nimajo pomembnega vpliva na območje in jih niti ni potrebno presojati. Šteje se, da je območje zanemarljivega pomena veliko 1% površine notranje cone vrste.

Določba je v nasprotju s 6. členom Habitatne direktive, ki pravi, da je treba opraviti ustrezno presojo posledic plana glede na cilje ohranjanja območja za vsak plan, ki bi lahko pomembno vplival na območje. Določba obstoječega pravilnika namreč pravi, da presoje sploh ni treba delati, če je njen obseg manjši od 1%.

Mogoče si je zamisliti številne primere, ko bi tudi poseg manjši od 1% cone vrste to vrsto prekomerno prizadel, na primer:

- veriga vetrnih elektrarn ima zelo majhno tlorisno površino, pa vendar lahko pobije vse velike ujede območja, ki občasno preletavajo načrtovano verigo; Slikovit je primer vetrne elektrarne Volovja reber: elektrarna z obsegom manj od 1% površine območja Snežnik-Pivka ima potencial, da bi popolnoma iztrebila populacijo planinskega orla na območju;
- osebki so znotraj cone razširjenosti redko razporejeni enakomerno; pogosto osebki zgoščeno naseljujejo manjše dele območja, kjer so optimalni pogoji zanje, na ostalih obsežnih delih območja pa so lahko osebki razporejeni zelo na redko; pri poseganju v prostor se zlahka zgodi, da se poseg usmeri ravno v območje velike gostitve osebkov.

Predlagamo, da se zaradi očitne neskladnosti z določbami Habitatne direktive institut »območja zanemarljivega pomena v celoti črta iz Pravilnika.

Kumulativni vplivi

Določbe o kumulativnih vplivih različnih posegov na neko območje so pomanjkljive. V 4. odstavku 20. člena je treba dodati, da h kumulativnosti vplivov prispevajo tudi vplivi »posegov, ki so že bili izvedeni«.

Prav tako je kumulativnost treba dodati v 3. odstavek 6. člena obstoječega Pravilnika, ki določa, da presoje ni treba izvajati na območju zanemarljivega vpliva. Namreč: če se izvede množica posegov, ki je vsak zase poseg zanemarljivega vpliva, lahko zaradi kumulativnega delovanja vseh teh malih vplivov pride do prekomerno velikega vpliva skupka posegov na cilje ohranjanja območja.

Končna določba

Menimo, da je določba 22. člena predlaganega Pravilnika, ki pravi, da se »zadeve, za katere se je postopek ob uveljavitvi tega pravilnika že začel oziroma za katere je ob uveljavitvi tega pravilnika že vložena zahteva ali pravno sredstvo, končajo po starem pravilniku« v nasprotju z določbami evropskega prava. Namreč:

Mnoge pomanjkljivosti obstoječega Pravilnika, ki se rešujejo s Pravilnikom o spremembi Pravilnika, izhajajo iz neuskladenosti Pravilnika z določbami Habitatne direktive. Kljub temu, da so bile stvari v obstoječem Pravilniku zapisane narobe, so zaradi načela neposrednega učinkovanja direktiv, ki so pomanjkljivo prenesene v pravni red države članice, neposredno že doslej veljale drugačne rešitve. Če bi torej s končno določbo spremenjeni Pravilnik uveljavili samo za postopke, ki se žele bodo začeli, ne pa za te, ki že tečejo, bi s tem samo dodatno zameglili obveznost upoštevanja direktiv.

Konkretne navedbe o napačno določenih vrednostih v prilogah predloga Pravilnika

Če se bo ministrstvo kljub očitni neustreznosti odločilo ostati pri obstoječem konceptu s seznamami in mejnimi vrednostmi, podajamo v nadaljevanju konkretne vsebinske pripombe na nekatere najbolj očitno napačno določene mejne vrednosti:

Priloga 2 Poglavlje VI, Poseg: Gradnja nove javne poti

Pri daljinskem vplivu je potrebno dodati veliko uharico, ki je podobno kot ostale vrste občutljiva na vznemirjanje.

Priloga 2, poglavje IX: Postavitev nizko- in visoko-napetostnega nadzemnega voda

Pri obeh posegih je potrebno pri daljinskem vplivu je treba dodati črno štokljo in veliko uharico, ter popraviti razdaljo daljinskega vpliva iz 250 m na 2 km.

Priloga 2, poglavje IX: Postavitev vetrnice za proizvodnjo električne energije

V predlogu je daljinski vpliv za štoklje, vodne ptice, ujede in netopirje določen na 1000 m.

Vrednost je napačna in jo je treba popraviti. Daljinski vpliv vetrnice na ujede je odvisen od razdalje, do koder letajo teritorialne vrste ujed, vrednost je vrstno specifična. Za planinskega orla je tako naprimer vrednost treba popraviti na 10 km (to je okvirna maksimalna razdalja od gnezda, do katere še lovijo gnezdeči planinski orli), za beloglavega jastreba pa na 60 km (to je razdalja, do katere gnezdeči jastrebi redno letijo pri iskanju hrane).

Priloga 2, poglavje XV: Gradnja gozdnih prometnic.

Pri vrstah je potrebno dodati specialiste klimaxnega gozda, pri katerih poseg vpliva tudi posledično na spremembo habitata. To sta predvsem triprsti detel, belohrbti detel, srednji detel in mali muhar.

Priloga 2, poglavja I, II, III, IV...: gradnja različnih vrst objektov.

Priloga našteva ločeno množico različnih vrst gradenj, od stanovanjskih objektov, različnih industrijskih, infrastrukturnih, energetskih objektov itd. Pr tem popolnoma prezre, da taka gradnja lahko prizadene posebej vrste, ki so občutljive na vznemirjanje, npr. planinski orel. Orel zagotovo ne bo lovil, še manj pa gnezdil v bližini stanovanjskega naselja ali nakupovalnega središča. Zato je treba pri vsej tej množici gradenj različnih objektov dodati planinskega orla z daljinskim vplivom vsaj 1000 m.

Tomaž Jančar & Tomaž Mihelič